

Modrost v pogovorih domačih in tujih

Peč.

Peč je poleti napota, pozimi dobrotā.

Peč kurimo, da greje.

Sosedova peč tudi greje.

Kakor peč kuriš, tako greje.

Pri veliki peči se je dobro greti, kdor ima drva.

Majhna peč malo drvā.

Kdor je preveč za pečjo, ga najrajši zebe.

Za pečjo je dobro živeti.

Za pečjo je tudi v hiši.

Kdor je najbliže peči, se mu najbolje godi.

Kdor živi za pečjo, meni, da je zmiraj kres.

Polič, postelj, peč — to je starčkom v šeč.

Ko se peč shladi, se ljubezen skali.

Mrzle peči nihče ne objema.

Vojak v miru in peč poleti imata malo veljave po sveti.

Ne morejo vsi v eni peči kuhati.

Žena in peč sta najbolj spravljeni doma.

Peč zmerja dimnik, da je črn.

Kdor gre drugega v peč iskat, je bil že sam v nji.

Na Gorenjsko!

(Bistriška.)

(Nadaljevanje.)

Baje je bila tako velika, da je pomakala perilo v Savo, ko je stala doma na Šmarjetni gori. Nekoč je hodila po polju in uzrla kmeta, ki je oral. Ker se ji je kmet zdel silno majhen, je mislila, da je igračka. Razpela je svoj veliki žepni robec, postavila nanj kmeta, vola in plug, in vse odnesla domov. Tam so jo poučili, da kmet ni igračka. (Nemci imajo isto pravljico v pesmi »Das Riesenspielzeug«; ali smo si jo mi izposodili od njih ali oni od nas — ni znano.)

V ostrem loku se je obrnila zdaj železnica preko polja. Tam sredi ravnine stoji osamljena, od starosti že osivela cerkva — Bitnje. Prebivalci po vaseh Zgornje, Srednje in Spodnje Bitnje izdelujejo sita. Tik ob cesti Kranj—Škofja Loka pa leži velika vas Žabnica z dvorazredno šolo. Ta vas sama ima tudi železniško postajo istega imena. Ob isti cesti je tudi vas Stra-

žišče, kjer je velika tovarna za žimo. Ljudje pa izdelujejo tu tudi sita. Višje gori pa je vas Šmartno z lepo cerkvijo in šolo.

Vlak drči naprej. Šele zdaj se nam odpre prava lepota naše Gorenjske. Na desno bogata polja, nad njim pa naše divne gore, na levo dehteče njive; brazde dihajo, iz razorov puhti svežina... V globoki strugi, Zarica imenovani, pod sivimi pečinami šumi naša znanka Sava. Med pečino jo je zanesla pot v veseli svet. Bližamo se mestu Kranju, metropoli Gorenjske. Nas že pozdravljajo zvoniki cerkva.

Kranj je starodavno mesto z 2600 prebivalci. Sezidano je na visoki skali in leži ob izlivu Kokre v Savo, 385 m nad morjem. Ima prekrasno lego. Proti severu ga čuvajo Karavanke z veličastnim Storžičem (2132 m), z zeleno Zaplato (1818 m), in divne Kamniške planine s kraljem Grintovcem (2558 m) in kraljico Kočno (2539 m). Gore so danes kakor pravljica, spletena iz samega srebra. Daleč so, a jih čutimo čisto blizu; čutimo, kako diha od njih lepota, zdravje in moč. Da smo ptički bi sfrčali na Storžič! Z vriskanjem in pesmijo bi splašili planinskega kralja — kozoroga in njegovo lepo družbo v tem divnem kraljestvu. Poletimo drugič tja, prihodnje poletje, ko bo na tistih belih čerih dišal rdeči sleč, se užgal modri encijan in blestela bela planika. Danes pa si moramo ogledati Kranj.

Mesto ima tri cerkve. Znamenita in zelo lepa je farna cerkev, sezidana v gotškem slogu iz samega rezanega kamena. V Kranju je tudi usnjarnica, velik valjni mlin ob Savi in mnogo tovaren, kjer izdelujejo blago, sukanec in milo. Mesto ima svojo gimnazijo, deško in dekliško osnovno šolo, sodišče, davkarijo in še druge urade. V parku Zvezda stoji impozantna stavba, Narodni dom. Pred njim se dviguje spomenik pokojnega našega kralja Petra I. Osvoboditelja. Živahno je razvita v Kranju obrtnost in trgovina. Daleč po svetu se razpošiljajo pletenine iz volne — delo naših gorenjskih žen in deklet. Mesto Kranj ima Savsko in Kokriško predmestje. V zadnjem je mestno pokopališče, ki ima divno lego. Na njem počiva naš največji slovenski pesnik dr. France Prešeren. Zadnja leta svojega muškotrnega življenja je namreč preživel v Kranju kot odvetnik (hiša še stoji, na njej je vzdana spominska plošča), kjer je umrl leta 1849. Sorški slavček Simon Jenko je tudi našel na tem pokopališču svoj zadnji dom.

Koncem Kranja drži preko Kokre lep železen most, raz most pa je diven pogled v globoko zasekano strugo Kokre. Ob Savi je star drevored, eno najlepših sprehajališč. Kadar zlati pod Kranjem sonce valove zelenkasto-modre Save, se

ti zdi, da si ob morju. Klopice te ljubo vabijo na počitek in med zelenjem visokih dreves in ponižnega grmičja ti splava pogled na vodno gladino, kjer se užigajo in potapljuje školjke, ki jih ustvarja solčna luč. (Nadaljevanje.)

Uganke, skrivalice in drugo.

Vprašanje.

Katera kovina je danes najdražja?

Črkovnicia.

(A. Starec, Slatnik.)

a	a	a	a	a	umetnik
	a	a	a		del časa
a	a	a	a	a	pijača
	b	b	č		turški naslov
č	e	e	e	e	platnena posoda
e	g	i	i	i	ime znanega sodnika
	i	j	j		del voza
k	k	k	k	k	pripovedka
l	l	l	m	n	poljedelsko orodje
	o	o	p		morsko kopališče
	p	p	p		žensko ime
	r	r	r		človeški čut
r	t	t	u	v	seme

Po sredi dol dobiš imeni dveh slovenskih pisateljev.

Kres.

(Jan. Ložar, Ljubljana.)

Ključ k rešitvi ti dajo posamezne črke.

Rešilci in imena rešilcev — ki se sprejemajo le tekom 10 dni po izidu lista in se objavljajo le imena onih rešilcev, ki bodo rešili vse zagonetke — v prihodnji številki. — Kdor je izžreban, naj javi na upravnništvo Vrta (v Ljubljani, Sv. Petra c. 80) — ne na uredništvo! — kaj želi za nagrado.

Rešitve v 3. številki.

Vas.

Trije oddelki črk so zaznamovani v krogih ob strani s troje vrste znaki, številke v znakih povedo, katere črke iz dotičnega oddelka moramo vzeti. Tako dobimo:

Človeški dom je sveti raj,
ki Bog vsem skupaj nam ga daj!

Uganke za Martinovo.

Najprej vzamemo in vsakega kvadrata, prvo, nato drugo, tretjo in četrto črko in dobimo:

In človek vedel ni ne kod ne kam,
pa ga pripelji pot pred vinski hram;
visokih ciljev mu navdihne sod —
in človek vedel ni ne kod ne kam.

Oton Župančič.

Magičen kvadrat.

42	4	39	3	41	2	44
5	31	14	33	32	15	45
38	30	26	21	28	20	12
1	13	27	25	23	37	49
40	16	22	29	24	34	10
43	35	36	17	18	19	7
6	46	11	47	9	48	8

I. Več postav, več zmešnjav in več težav.

II. Dvakrat da, kdor brzo da.